Diagnosticul Transnistriei

...Dacă treci Nistrul în goa- automobilului lumea de aici re a fi extrem de preocupată; tă în această stare pe care o ografiezi incontinuu ceva ce se simte şi nu se vede în Ba- abia.

...Dacă treci Nistrul pe jos te imagini încep a se supra- e pînă la absolut, încît îţi dai ma că, totuşi, ne mişcăm pe ală. Şi că această spirală es- omânească.

Dacă depunem un efort şi ne ginăm două modele de dez- are istorică, unul basarabean unul transnistrean, atunci nu tem să nu observăm că atît pri- l model, cît şi al doilea au t în permanenţa deteriorate ideologiile timpului.

Formarea în 1924 a Republicii tonome Moldoveneşti a fost reacţie relativ întîrziată a im- riului sovietic la decizia Basa- ret de a se integra României, ţia fiind nu un gest de grati- line faţă de moldovenii de aici, o operaţie politico-militară de ndere a unui cap de pod re- ard. Ce s-a întîmplat în res- tiva Republică Autonomă de 16 ani? În linii mari aici ost promovată ideea formării naţiuni noi, a unui popor numit moldovenesc, care să osebească printr-o limbă fal- rin datini şi obiceiuri străi- tot ce era prin excelenţă ro- sc. Aici au fost trimişi cialişti» calificaţi din ma- imperiu care au muncit zi apte în numele cauzei inter- nalismului enkavedist. Ci- -ar putea spune astăzi cîţi ni nevinovaţi au intrat în nînt în urma foametei orga- e din 1933, în urma măce- din 1937? Cîte sute de mii oldoveni au dispărut fără ur- în închisorile imperiului, în le cu var din Tiraspol, Du- ri, Grigoriopol?

Diagnosticul Transnistriei este frica. Acei 16 ani de tortură stalinistă, acei chinuitori ani de atacuri vehemente asupra populaţiei au cultivat o frică enorma, inesplicabilă numai pentru acei care nu au trăit pe aceste pămînturi nici o singură zi. Generaţii în şir au fost injectate de ideologia bolşevismului pentru totdeauna. Amestecată cu o doză otrăvitoare de frică, lîngă această ideologie nu mai poate încolţi nimic. Adică indivizii deja paralizaţi sînt incurabili, lucru ce poate fi demonstrat în mod concludent pe exemplul profesorului Iakovlev, unul dintre exponenţii tipici ai Transnistriei.

Modelul basarabean intră în circuit imediat după ocupaţia din 1940. Dar un popor (mai bine zis o parte a lui) care a respirat aerul Patriei timp de 22 de ani, care a fost ajutat cît de cît sub aspectul culturalizării, care într-un cuvînt a fost reîntors cu faţa la idealurile românismului, n-a putut fi pus în genunchi nici într-o jumătate de veac, deşi la drept vorbind stalinismul acestor cinci decenii n-a fost mai puţin crunt decît cel promovat în Transnistria. Altceva e că basarabenii au avut posibilitatea de a compara caracterul strict al regimului României regale cu acel sîngeros al Rusiei bolşevice, în timp ce transnistrenii au devenit într-o măsură mai mare sau mai mică jertfele ambelor regimuri.

După ce s-a isprăvit perioada dogmelor susloviste, după ce a fost realizată operaţia mişeleaască a Moscovei de a vîntura popoarele, situaţia interetnică a imperiului s-a tulburat. Urmărim, volens-nolens, un proces istoric extraordinar de dramatic, un proces istoric cu o mie şi una de similitudini caracteristice deceniului doi al acestui secol. «La flacăra renaşterii naţionale românii dintre Prut şi Nistru îşi redobîndesc limba şi alfabetul». «Românii basarabeni răstoarnă dogmele imperiale şi îşi recapătă demnitatea de neam».

Istoria se repetă. De ce se repetă această tragică istorie în care este drept jertvă sîngele fraţilor noştri de peste Nistru, a acestor oameni coboriţi din munţii Maramureşului, a acestor romani, cum îşi zic ei, ca şi noi, care se tem să-şi recunoască originea? De ce mijloacele noastre de informare în masă ajung numai pînă la Nistru şi se complac în situaţia relativ bună din Basarabia?

Astăzi am putea să ne certăm rău cu Transnistria. Bolnavă fiind, această palmă de pămînt poate fi lăsată în pace ca după o agonie iminentă să nu mai răsufle nici cu-n pămîn moldovenesc.

Astăzi am putea să ne certăm grav cu Transnistria. Bolnavă fiind, minţită de cretinii imperiali, ea ar putea să-şi piardă aurul dacă am încerca s-o forţăm sau s-o tratăm cu prea multe pastile naţionale. Există, deci, o singură şansă, un singur leac pentru bolnava noastră Transnistrie. Semănatul.

A venit clipa cînd toate minţile lucide ale Republicii Moldova să fie antrenate în acest complicat, dar nobil proces de semănare a adevărului. Am pierdut trei ani de zile; ne-am simţit mai mult decît pămînteni la mitingurile şi demonstraţiile din Basarabia, uitînd de fraţii noştri care orbecăiau în întuneric şi necunoaştere. Un program complex de stat de salvare a Transnistriei este mai mult decît o obligaţiune ce stă în faţa Guvernului Republicii, un pod de flori promis de cineva peste apele înţelepte ale Nistrului se vrea aşternut pînă la zăpezi...

...Am scris aceste rînduri după ce m-am întors de la Rîbniţa şi Grigoriopol, după ce au fost făcute rapoartele respective în Parlament. De altfel, mi s-a părut că parlamentarii au fost lucizi, calmi şi au vorbit cu demnitate despre starea reală de lucruri din Transnistria ci nu de cea visată de cineva. Învinuirile făcute de un grup de demonstranţi la sfîrşitul Sesiunii extraordinare au fost lipsite de temei, or numai nişte miopi nu pot să înţeleagă că noi nu putem şi nici nu vrem să ne promovăm politica cu tancul.

M-au întristat veneticii din ambele localităţi, dacă doriţi şi nişte impresii de ziarist. Nişte boşorogi cu medalii calpe, din acei veniţi în Republica Autonomă Moldovenească să frămînte o naţiune nouă, nişte boşorogi din categoria ofiţerilor veniţi la pensie de cîţiva ani, urlau pe străzile Grigoriopolului să ne cărăm acasă, în Basarabia. «Voi sînteţi domni, îmi ziceau ei ruseşte, iar noi tovarăşi. Vouă nu vă pl secera şi ciocanul, monumen lui Lenin şi cravata pionierească iar noi le considerăm lucruri s re...».

Aştia sînt mai răi decît enka vediştii, dar la drept vorbind m temeam nu de ei, ci de moldove nii care le cîntau în strună. Bi ţii oamenii Nici la o casă de n buni nu ar fi fost nenorociţi halul acesta!

Atît la Grigoriopol, cît şi Rîbniţa, am întîlnit moldoveni de şteptaţi, cu judecată lucidă care fac tot posibilul pentru a aprinde flacără demnităţii naţionale. Anume ei au fost printre acei care au organizat la Pererîta, Dubăsari. Adunarea deputaţilor de toate nivelurile din Transnistria.

Această lovitură dată separatiştilor şi imbecililor politici nu are preţ pe plan istoric. Frica, acest perfect diagnostic al Transnistriei, începe a fi învinsă...

Vasile NĂSTASE

Triptic. Istoria